

EEN HEEL BIJZONDERE MAALTIJD

Dit is een verhaal dat deel uitmaakt van de herinneringen van de merkwaardige figuur Jean-Pierre Hallet dat te lezen staat in zijn boek *Congo Kitabu*.

DOOR GUIDO BOSTEELS

Wij schrijven de jaren 1950 wanneer de jonge agronoom Jean-Pierre Hallet, pas aangewezen voor het gewest Shabunda (Maniëma), opdracht krijgt het plaatselijke binnenland te gaan verkennen. Meer bepaald wou zijn gewestbeheerder laten uitmaken of er daar geen geheime sekten meer actief waren die zich nog barbaarse praktijken veroorloofden. Zo kwam hij op een dag terecht in een kampement waar een tiental jongens onder de hoede van twee oude vrouwen in afzondering werden gehouden ter voorbereiding op hun besnijdenis.

Over de plaats hing een lekkere geur van vlees dat in een aardpot op een vuurtje stond te pruttelen. Daar onze Jean-Pierre van de hele dag nog niets gegeten had, kwam het water hem in de mond en liet hij zich niet pramen om mee aan te zitten en van deze onverwachte lekkernij te profiteren. Op zijn vraag wat voor vlees hem daar op een bananenblad voorgeschoteld werd, kreeg hij meesmuilend tot antwoord dat het "ngungu" was, (schubdier, beter bekend als pangolin). Het waren grote stukken van onregelmatige vorm, bijzonder mals en zonder beenderen. Het leek goed op kalfsvlees of speenvarken, maar veel fijner van smaak. Toch wel een uitzonderlijk grote pangolin, vond hij. Ja, maar het zijn er twee, kreeg hij tot antwoord.

Lekker verzadigd, beleefde hij een rustige avond. Toevallig kwam hij aan de praat met een van de jonge kandidaten voor de komende besnijdenis, met de bedoeling een en ander te weten te komen over de rites die daarbij te pas zouden komen. Het was een klein mager ventje van een twaalfjaar, zichtbaar lijdend aan een tekort aan proteïnes. Misschien niet erg snugger maar toch

behoorlijk ingelicht over de gang van zaken, vertelde hij:

- Juist voor de besnijdenis krijgen we mududawa te drinken. Dat is malafu (palmwijn) gemengd met majivu ya mutu (as van menselijk gebeente). Het gebeente van een jongen is daarvoor het best, maar ditmaal is het van een vrouw.

- Hoe weet jij dat?

- Twee dagen geleden heeft een man in een naburig dorp zijn vrouw verjaagd omdat ze geen kinderen kon krijgen. Ze is gek geworden en naar de brouse gevlucht. Daar heeft mijn oom haar gevonden en haar de keel overgesneden. Ze heeft zelfs geen weerstand geboden.

- Heeft je oom dat gedaan?

- Ze zou in elk geval gestorven zijn, Bwana. Dan heeft hij haar op zijn schouders genomen en naar hier gebracht. Wij hebben het vlees van de beenderen gesneden en deze verbrand, samen met de ingewanden en de hersenen tot er alleen witte as overbleef. Dan hebben wij de as in een speciaal korfje gelegd en mijn oom heeft dat naar het dorp weggebracht. Op de dag van de besnijdenis zal de tovenaars de as met palmwijn vermengen.

- En wat hebben jullie dan met het vlees gedaan?

- Dat wat iedereen daarmee doet natuurlijk, antwoordde hij, en hij wees naar de zwarte kookpot. Je hebt er ook van gegeten.

Meteen gaf hij zich er rekenschap van dat hij zijn mond voorbijgepraat had en hij keek de blanke man met een ontzet gezicht aan.

Tot zijn verwondering werd J.-P. Hallet niet aangegrepen door een gevoel van afschuw bij de gedachte dat het vlees in zijn maag geen pangolin was maar echt mensenvlees. Zijn gedachten gingen eerder naar de ongelukkige vrouw die koudweg van kant was gemaakt alsof het een of ander stuk wild of een vogel was geweest.

De angst van de jongen maakte zich meester van de hele groep, toen die vernam dat hun geheime bedoening verklapt was. Zij waren ervan overtuigd dat de muzungu een proces-verbaal zou opstellen, wat hen lange maanden gevangenisstraf kon opleveren.

Wat zij natuurlijk niet wisten is dat die blanke man al heel wat gestudeerd had en goed vertrouwd was met het fenomeen kannibalisme, waarvan hem geleerd was dat het endemisch in zwart Afrika verspreid was, net zoals in tal van andere exotische gebieden. En wat zij ook niet wisten is dat hij een bijzonder onafhankelijke geest was die het zich durfde veroorloven zijn persoonlijke overtuiging boven de wet van de koloniale overheid te stellen. Hij besloot dus de zaak blauw-blauw te laten en beperkte zich tot een poging om die mensen aan het verstand te brengen hoe verkeerd zij wel gehandeld hadden.

Zestig jaar later, is het wel te laat geworden om hierover nog de staf te breken! ■